

Inspiratietool

Komt iedereen aan bod in het WZC?

Melanie Demaerschalk
Lise Switsers

Inspiratietool

Het toetsen van het (activiteiten)aanbod in het WZC

Met deze tool kan je het woonleefaanbod, meer specifiek het activiteitenaanbod, van je WZC in kaart brengen. Hieronder verstaan we alle betekenisvolle activiteiten waaraan de bewoners deelnemen alsook belevenissen die al dan niet toevallig plaatsvinden in het WZC. De tool is een kritische bril waarmee je kan kijken of alle bewoners hun gading vinden in het aanbod van het WZC en helpt je antwoord te vinden op vragen als: Komen de noden en wensen van de bewoners voldoende aan bod? Vindt iedere bewoner zijn gading in het aanbod? Is het aanbod zinvol, aangepast en evenwichtig?

De stuurgroep animatie van VVSG, die deze tool hielp ontwikkelen, koos ervoor om één benadering grondig uit te werken, eerder dan verschillende manieren van werken naast elkaar op te lijsten. Voel je dan ook vrij om naast deze aanpak ook andere 'brillen' of tools te gebruiken om je eigen (activiteiten)aanbod onder de loep te nemen.

Je zal merken dat we in deze tool kiezen voor de termen 'woonleefaanbod' en 'begeleider wonen en leven' i.p.v. de termen 'activiteiten' en 'animator'. De begeleider wonen en leven zorgt – rekening houdend met fysieke, psychische, cognitieve en sociale mogelijkheden – voor een gepaste tijdsbesteding voor elke bewoner. Vanuit zijn grondige kennis van de interesses, achtergrond en mogelijkheden van de bewoner, stelt hij een aanbod op waarmee hij op een evenwichtige manier de verschillende bewoners en diverse bewonersgroepen bereikt. Het woonleefaanbod omvat bovendien alle ondersteuning (zorg, personeel, activiteitenaanbod, huiselijkheid, inspraak, omgeving...) die het WZC aan de bewoners en hun naasten biedt. Alle medewerkers van het WZC (waaronder de begeleiders wonen en leven) werken immers dagelijks aan een zo hoog mogelijk welzijn van de bewoners, zowel op persoonlijk, sociaal als maatschappelijk vlak. Het woonleefaanbod gaat dus een stuk verder dan de activiteiten die worden georganiseerd.

Wonen en leven overstijgt de verantwoordelijkheid van een team. Vergeet daarom niet om deze oefening zo breed mogelijk aan te pakken: ook bewoners, familie en collega's uit de zorg hebben vaak heldere inzichten, die je aanbod enkel ten goede kunnen komen.

We hopen dat je je als begeleider wonen en leven en als team wonen en leven aangesproken voelt om je aanbod zo goed mogelijk op de bewoners af te stemmen. Het kritisch nadenken over je aanbod is geen eenmalige gebeurtenis, want de noden en wensen van bewoners veranderen continu. Herhaal deze toets dus regelmatig, zodat alle bewoners voldoende blijven genieten van het aanbod.

---

¹ Voor de leesbaarheid wordt in de rest van de tekst enkel 'hij' gebruikt om naar de begeleider wonen en leven te refereren. Uiteraard wordt ook de vrouwelijke begeleider wonen en leven hiermee bedoeld.

Tips uit de praktijk

Woonzorgcentrum Sint-Maria

Stilstaan bij de noden en wensen van iedere bewoner, individueel, is belangrijk om tot een welzijnsbevorderend aanbod te komen. Werk groepsgericht, maar waar nodig initieer en faciliteer je als begeleider wonen en leven een individueel aanbod.

Woonzorgcentrum Meerminnehof

Afhankelijk van de mogelijkheden leven bewoners bij ons meer of minder momenten in groep (leefkaders). Het ergo, kine en animatieteam probeert in samenwerking met alle andere medewerkers binnen het WZC, rekening houdend met de verschillende leefkaders, een gepaste omgeving te creëren en de eigenheid van elke bewoner te ondersteunen.

Een kritische toets van je activiteitenaanbod

Deze tool is opgebouwd rond drie stappen, die je helpen een evenwichtig aanbod te ontwikkelen. Eerst bekijk je de persoonlijke wensen en noden van iedere bewoner en deel je de bewoners op in groepen (bv. op basis van gelijkaardige capaciteiten, interesses of/ en noden) (stap 1). Vervolgens bekijk je het huidige aanbod (stap 2). Tot slot maak je een kritische toets van het huidige aanbod in functie van de noden, wensen en mogelijkheden van de verschillende bewoners (stap 3).

1. Blick op de bewoners
2. Blick op het aanbod
3. De kritische blick

In wat volgt worden deze 3 stappen uitgebreid besproken.

1. Blik op de bewoners

Wie woont er precies in huis? Leer de bewoners goed kennen of doe deze toets met de bewoners en met verzorgers/familiedelen die hen kennen. Om een open deur in te trappen: Dé bewoner bestaat niet! Sommige bewoners nemen actief deel aan activiteiten, anderen nemen eerder passief deel. Alle bewoners hebben een verschillende levenswandel achter de rug, met een grote diversiteit aan leefstijlen tot gevolg. Wil je dat iedereen zijn gading vindt in het aanbod, dan is het noodzakelijk om tegemoet te komen aan deze diversiteit.

Individuele mapping

Een eerste stap is tijd en ruimte maken om de bewoners goed te leren kennen. In het streven naar een zo groot mogelijk welzijn en een zo groot mogelijke kwaliteit van leven, moet je als begeleider wonen en leven oog hebben voor alle mogelijke behoeften van de bewoner. Individuele behoeften, waarden en mogelijkheden zijn daarvoor het uitgangspunt. Een bevraging doen over interesses, hobby's, belangrijke waardevolle zaken in het dagelijkse leven, dromen en wensen is hierbij een eerste stap. Aan de hand van bijvoorbeeld persoonlijke fiches kan je een mapping van de bewoner maken, die alle medewerkers kunnen raadplegen. Idealiter neem je deze informatie ook op in je bewonersdossier/individueel woonleefplan. Een individuele fiche kan er uitzien als volgt:

Hou er tijdens een individuele mapping rekening mee dat enkel de bewoners kunnen aangeven wat voor hen betekenisvol is. Bevraag de bewoners dan ook met een open mindset, zonder het huidige aanbod in je achterhoofd mee te nemen (het doel is immers om het aanbod op de bewoners af te stemmen, niet omgekeerd). Hun dromen en wensen leren kennen staat voorop. Indien de bewoner niet meer in staat is om deze wensen en dromen te beschrijven, probeer ze dan aan te voelen: leer de bewoner kennen en betrek naasten van de bewoner in je zoektocht.

Individuele (activiteiten)fiche

- Ik wens aangesproken te worden met:

- Mijn interesses:

- Ik oefen(de) volgende hobby('s) uit:

- Ik wens:

- Dit vind ik belangrijk:

Groeperen van bewoners

Vooraleer je verder gaat op de interesses en hobby's van bewoners, kan het interessant zijn om algemeen na te gaan welke zelfstandigheden en mogelijkheden de bewoners hebben. De zelfstandigheid van de bewoners wordt bepaald door hun individuele kenmerken: ADL-mogelijkheden, bewegingsmogelijkheden, cognitieve, sociale, psychische mogelijkheden etc.

Omdat graad van zelfstandigheid verschilt van WZC tot WZC en van leefgroep tot leefgroep, is het belangrijk stil te staan bij welke indeling voor jouw leefeenheid/WZC het meest relevant is. Het kan interessant zijn om deze informatie toe te voegen aan de persoonlijke fiche, maar let op: ook deze informatie is niet onveranderlijk! Er kan iemand in de groep bijkomen met andere mogelijkheden, door een verandering in medicatie kan iemand plots weer alerter zijn, ...

Een voorbeeld van een indeling van bewoners op basis van mogelijkheden

In WZC Leefgoed werd gekozen om de bewoners in te delen in vijf groepen, volgens de mogelijkheid die bewoners hebben tot het zelfstandig invullen van (momenten van) de dag. Een eerste bewonersgroep is in staat om volledig zelfstandig hun dag in te vullen en heeft weinig tot geen begeleiding nodig. In de tweede groep bevinden zich de bewoners die zelf hun dag invulling geven. Ze nemen deel aan activiteiten, maar hebben soms nood aan begeleiding. De derde groep is actief op voorwaarde van goede begeleiding. Zij hebben ondersteuning nodig en kunnen hun dag niet volledig invullen. De vierde groep, de belevingsgroep, kan deelnemen aan korte activiteiten gericht op zintuigelijke of/ en fysieke beleving. Tot slot is er de vijfde groep, de zorggroep, waartoe bewoners horen met palliatieve zorgnood.

Eens de bewonersgroepen bepaald zijn, bespreek je - met het team - welke mogelijkheden iedere bewoner heeft, en plaats je hem of haar in 1 of meerdere bewonersgroep(en). Het spreekt voor zich dat je als begeleider wonen en leven voor iedere (bewoners)groep een andere aanpak hanteert. Elke bewoner(sgroep) vraagt bijgevolg zijn eigen benadering in het activiteitenaanbod.

Het indelen van de bewoners op vlak van mogelijkheden is echter maar het begin. Het echte werk is de zoektocht naar betekenisvolle activiteiten. Betekenisvolle activiteiten ontstaan wanneer ze aansluiten bij de interesses, wensen en noden van bewoners. Door stap 1 zijn deze gekend, en kan je personen met vergelijkbare mogelijkheden nu samenbrengen rond een gemeenschappelijke interesse, hobby, droom of verwachting, capaciteit, interesse, vroegere tewerkstelling, (voormalig) lidmaatschap van vereniging, religie of sociaal netwerk etc. Als begeleider wonen en leven dien je dus, samen met het team, niet alleen de fysieke, sociale en psychologische capaciteiten van de bewoners, maar ook hun wensen en prioriteiten, juist in te schatten (zie stap 1: individuele mapping). De doelgroepen op basis van mogelijkheden en interesses/ behoeften kunnen nu gecombineerd worden. Zoals je in het voorbeeld op de volgende pagina kan zien, is het mogelijk dat eenzelfde activiteit bij meerdere doelgroepen aansluit.

Ongeacht de gekozen indeling(en) van de bewonerspopulatie, blijft het een uitdaging om persoonlijk en op maat van elke bewoner te werken. Bewoners zijn immers veel meer dan de optelsom van de verschillende groepen waarin je hen indeelt. Naast hun mogelijkheden veranderen ook interesses, wensen en noden van bewoners regelmatig. Vandaar dat we je aanraden deze oefening (de 3 stappen) regelmatig opnieuw te doen.

Actieve bewonersgroep

Bewoners die actief zijn op zichzelf

- kunnen hun dag zelf invulling geven
- worden door iedereen van het personeel aangesproken

 De begeleider wonen en leven geeft aandacht aan deze groep door te vragen hoe het met hen gaat. Dit is meestal voldoende.

.....

Bewoners die actief deelnemen

- nemen deel aan activiteiten
- kiezen zelf of ze willen deelnemen aan bepaalde activiteiten

 De begeleider wonen en leven betreft de bewoners regelmatig bij de voorbereiding van de activiteiten bv. bij het klaarzetten van de ruimte voor de start van een activiteit.

.....

Bewoners die actief deelnemen met begeleiding

- hebben een ondersteunende structuur nodig
- kiezen zelf of ze deelnemen aan activiteiten
- kunnen zelf geen invulling geven aan hun dag

 De begeleider wonen en leven helpt deze bewoners waar nodig en stimuleert en activeert hun capaciteiten.

Passieve bewonersgroep

Bewoners in de beleavingsgroep

- hebben cognitieve / fysieke / sociale / psychische problemen (bv. dementie)
- hebben een beperkt concentratievermogen
- kunnen zelf geen invulling geven aan hun dag

 De begeleider wonen en leven organiseert voor deze bewoners korte activiteiten en activiteiten die bijvoorbeeld aandacht geven aan zintuiglijke of fysieke stimuli. De begeleider heeft hierbij veel aandacht voor non-verbale communicatie.

.....

Bewoners in de zorggroep

- hebben individuele benadering nodig
- zijn weinig mobiel (liggen of zitten een groot deel van de tijd)
- hebben ernstige fysieke en/of cognitieve problemen

 De begeleider wonen en leven hanteert een zintuiglijke benadering en verleent comfortzorg. Veiligheid en geborgenheid staan hierbij centraal.

2. Blik op het aanbod

Een volgende stap is om na te gaan welk aanbod er momenteel is voor de bewoners van het WZC. Deze stap kan eventueel gelijktijdig met de eerste stap (screening van de bewoners) gebeuren. De vraag die je bij deze stap stelt is: **van welk aanbod kunnen de bewoners momenteel genieten?** Om na te gaan of je aanbod divers genoeg is, raden we je aan om het huidige aanbod te ordenen naar zowel de persoonlijke, de sociale als de maatschappelijke dimensie van welzijn ([klik hier voor de visie op welzijn](#)). Hierbij maak je best een bijkomende onderverdeling tussen de groepsactiviteiten en de individuele belevenissen die georganiseerd of ondersteund worden door de begeleider wonen en leven en/of andere medewerkers van het WZC. Uiteraard komen sommige activiteiten tegemoet aan meerdere dimensies van welzijn (vb. naar de markt gaan is zowel een persoonlijk, sociaal als een maatschappelijk verhaal). Noteer de activiteit dan onder de verschillende dimensies.

Persoonlijke dimensie

Activiteiten of belevenissen die thuishoren in de persoonlijke dimensie, zijn afgestemd op de wensen, interesses en mogelijkheden van elke bewoner. De begeleider wonen en leven en het team stemmen het activiteitsaanbod zo goed mogelijk af op de bewoners, opdat zij zo veel mogelijk hun eigen leven kunnen opnemen en zich thuis voelen in het woonzorgcentrum. Veelal leidt deze afstemming tot groepsactiviteiten op maat van bewoners met een vergelijkbare vraag of interesse. Dit nauwe aansluiten bij het individu kan ook leiden tot 1-op-1-activiteiten. De activiteitenbegeleider faciliteert deze opdat ze op termijn kunnen uitgevoerd worden door bv. familie of vrijwilligers, of andere medewerkers uit het WZC met even tijd voor een individuele activiteit.

Sociale dimensie

De sociale dimensie omvat het belang van interpersoonlijke relaties voor de bewoners. Mensen, dus ook bewoners van het WZC hebben er baat bij om zich verbonden te voelen met hun persoonlijk relationeel netwerk: familie, vrienden, buren, ... Ook het contact met de medewerkers van het WZC is belangrijk voor de bewoners. Dit relationeel netwerk van de bewoners betrekken bij het wonen en leven in het woonzorgcentrum komt dan ook het welbevinden ten goede. De begeleider wonen en leven creëert omstandigheden die toelaten dat de naasten van de bewoner hun rol kunnen verder zetten in het WZC.

Maatschappelijke dimensie

De maatschappelijke dimensie van welzijn houdt in dat bewoners de link met de samenleving behouden tijdens hun verblijf in het woonzorgcentrum. De begeleider wonen en leven geeft mee vorm aan de integratie van het woonzorgcentrum in de buurt en omgekeerd. Hiervoor is het interessant hij de buurt goed kent, en omgekeerd dat de buurt het woonzorgcentrum kent. Deze kennis kan hij gebruiken om interessante samenwerkingsverbanden en uitwisselingen met de buurt op te zetten. Denk aan bijvoorbeeld de school, de kinderopvang, de bibliotheek... Leer elkaar kennen en onderzoek wat je voor elkaar kan betekenen.

Persoonlijke dimensie

- Maaltijd waar medewerkers mee aan tafel zitten
- Koffiekransje met bewoners uit dezelfde buurt/streek (over afdelingen heen)
- Therapie, relaxatie, snoezelbad
- Houtbewerken, schilderen, ...
- Voorlezen: verhalen, de krant, ...
- Reminiscentie, geheugentraining
- Gebruikersraad
- Spel: kaarten, sjoelen, vogelpik...
- Bijleren: computervaardigheden, vreemde taal, ...
- Bijwonen van optreden, generale repetitie van lokale verenigingen/koren, film, ...
- Sportieve activiteiten: fietsen, turnen, dans, zwemmen, ...
- Babypop, Voelschort, ...
- Creatieve bezigheden: koken, handwerk, ...
- Huiselijk inrichten van de eigen kamer/gemeenschappelijke living/gang/... met herkenbare voorwerpen en meubilair
- Bewegingsoefeningen: zitdans, yoga, fitness
- Nadenken over het reilen en zeilen van het WZC (activiteiten, inkleding, interieur, tot nadenken over de vorm van de nieuwbouw)

Sociale dimensie

- Feesten: jubileum, vaderdag, moederdag, burendag (vroegere burens uitnodigen of samenbrengen), nieuwjaar, dag van de zorg: bewoners die medewerkers in de bloemetjes laten zetten, ...
- Uitstap: naar zee, cinema, museum...
- Wandelclub
- Spelletjes: Bingo, quiz, mens erger je niet
- Fit-o-meter, speeltuigen voor kinderen op het domein van het WZC
- Handwerkgroep
- Praatgroep
- Familie en vrienden komen op bezoek/nemen deel aan activiteiten
- Huiselijk inrichten van de leefruimte en gemeenschappelijke ruimtes
- Turnles
- ...

Maatschappelijke dimensie

- Contactkoor
- Vrijwilligerswerk
- Uitstap in de buurt: markt, toneel, kerstmarkt...
- Wandelclub
- Lokale verenigingen vergaderen in het WZC
- Examen van de muziekschool vindt plaats in het WZC, bewoners fungeren als publiek
- Stemplokaal voor de verkiezingen in het WZC
- Markt organiseren op de parking van het WZC, buurt wordt uitgenodigd
- Kleuterwerking: activiteit met kleuters,
- Projecten met / in de buurt...
- Vereniging waar bewoner vroeger actief was motiveren om bewoner te komen halen/welkom te zijn in het WZC
- Makkelijk te reserveren fiets waar ook vrijwilligers/familie gebruik van kunnen maken

3 De kritische blik

Na de screening van de bewoners (stap 1) en het in kaart brengen van het huidige aanbod (stap 2), is het aangewezen om kritisch te evalueren of beide in overeenstemming zijn. Is **het aanbod afgestemd op de verwachtingen en mogelijkheden van de bewoners**? Het is aangewezen om onderstaande vragen met je collega's (begeleiders wonen en leven, maar ook uit andere disciplines) te bespreken wanneer je voorgaande stappen hebt doorlopen. Op deze manier bekijk je het huidige aanbod met een kritische blik. Let wel, deze vragen zijn richtinggevend, maar hebben geenszins de ambitie om volledig te zijn. Voeg dus gerust voor jouw WZC relevante vragen toe!

Volgende vragen staan hierin centraal

- Letten we voldoende op het welzijn van iedere bewoner in ons activiteitenaanbod?
  - > Komt het huidige aanbod tegemoet aan de individuele noden van de bewoners?
  - > Komen zowel het individuele, sociale en maatschappelijke aspect van welzijn aan bod?
- Hoe kunnen we nog meer bewoners aan bod laten komen?
  - > Wie komt er niet aan bod binnen ons huidige (activiteiten)aanbod en waarom niet?
- Houdt het WZC voldoende rekening met het betrekken van het niet evidente netwerk van de bewoners (bv. kleinkinderen, burens, vrienden, vroegere hobbyclubs, bekenden van vroeger die op een andere afdeling verblijven, ...)?
  - > Wat zijn goede momenten/activiteiten om dit netwerk aan te spreken/bij het WZC te betrekken?
  - > Hoe kunnen we bewoners stimuleren om elkaar beter te kennen/vriendschappen te onderhouden, over afdelingen heen?
  - > Weet het netwerk wat allemaal mogelijk is in het WZC (vb. uitlenen van de aangepaste fiets, uitstappen naar buiten, bewoner ophalen om mee naar de markt te gaan, ...)?
- Worden de bewoners, hun naasten, de buurt en omgeving van het woonzorgcentrum voldoende betrokken bij de uitwerking van het aanbod voor bewoners (zowel binnen als buiten de voorziening)?
- Weerspiegelen onze activiteiten hetgeen we in de visie van ons WZC trachten te bereiken?
  - > Wat zouden we kunnen aanbieden om nog meer volgens onze visie te werken?
- ...

Wonen, leven en zorg centraal stellen, luisteren naar voorkeuren, verlangens, behoeften en passies van de bewoners en het aanbod hierop afstemmen is een continu proces en de opdracht van alle medewerkers van het woonzorgcentrum. Enkel een interdisciplinaire aanpak kan de wensen en behoeften van de bewoners zo goed mogelijk benaderen. Dit neemt niet weg dat je als begeleider wonen en leven een spilfiguur bent. Jij moet in het oog houden of het welzijn van elke bewoner centraal staat binnen het aanbod, en - indien nodig - veranderingen door te voeren in het huidige aanbod.

Het betrekken van de bewoner zelf bij de samenstelling van een aanbod is van cruciaal belang. Door individuele fiches te gebruiken en in dialoog te gaan over het aanbod met je bewoners, zorg je ervoor dat het aanbod aansluit bij de wensen en verwachtingen van de bewoners. Ook het proces van participatie, door het ontwikkelen en evalueren van het aanbod, bevordert immers het welzijn van de bewoners.

Tot slot wensen we jou als begeleider wonen en leven veel succes, plezier en doorzettingsvermogen in de boeiende zoektocht naar een aanbod dat zo goed mogelijk aansluit bij de wensen, interesses en mogelijkheden van de bewoners!

Fictief voorbeeld

Op de volgende pagina kan je enkele voorbeeldtabellen terugvinden. Via deze tabel kan je het evenwicht van het aanbod evalueren. Met behulp van de individuele mapping (bv. individuele activiteitenfiches) en de kritische vragen kan je nagaan of je huidige activiteitenaanbod is afgestemd op de verwachtingen en mogelijkheden van de bewonerspopulatie. Let op! Eenzelfde aanbod kan natuurlijk tegemoetkomen aan de vraag van diverse bewonersgroepen of/en tegemoetkomen aan verscheidene welzijnsaspecten.

LITERATUUR (interesse/vraag/hobby/wens/...)		Huidige aanbod Persoonlijk, sociaal en maatschappelijk welzijn
M A T E V A N Z E L F S T A N D I G H E I D	Actief op zichzelf	<ul style="list-style-type: none"> • Bezoek bibliotheek • Meewerken aan gedichtenweek • Voorlezen voor kleuters in het WZC • Boekenclub
	Actief deelnemend	<ul style="list-style-type: none"> • Vrijwilliger brengt met de bewoner een bezoek aan de bibliotheek • Boekenclub binnen WZC • Levensverhalen schrijven over de bewoners in samenwerking met naburige school • Project “ het WZC vertelt” waarbij de levensverhalen worden verteld aan de buurt
	Actief mits ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • Medewerker begeleidt de bewoner naar de boekenclub • Bib aan huis • Vrijwilliger brengt met de bewoner een bezoek aan de bibliotheek
	Belevingsgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Vrijwilliger brengt een bezoek en leest voor op de kamer • Bewoner gaat samen met de kleuters naar een verhaal luisteren, een medewerker brengt de bewoner naar de living • Ontbijtlezing • Luisterboeken in de kamer • Op verschillende tafels in de leefruimte 'slingeren' boeken rond, waar passerende bewoners in kunnen bladeren.
	Zorggroep	

NATUUR (interesse/vraag/hobby/wens/...)		Huidige aanbod Persoonlijk, sociaal en maatschappelijk welzijn
M A T E V A N Z E L F S T A N D I G H E I D	Actief op zichzelf	<ul style="list-style-type: none"> • Wandelen • Bewoners van het WZC helpen de kinderen van de nabije school met het maken van een herbarium • Volkstuinje met burens onderhouden
	Actief deelnemend	<ul style="list-style-type: none"> • Oogstfeest met burens organiseren, bewoners verstoppen paaseieren voor de kinderen uit de buurt • Workshop vogelhuisjes maken met kleinkinderen • Vorming milieu- en natuureducatie volgen en begeleiden bij de naburige lagere school
	Actief mits ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • Genieten van de tuin • Zondagochtend wandeling met familie en kleinkinderen • Workshop bloemschikken • Zaaïen en planten in rolstoeltoegankelijke bloembakken
	Belevingsgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Plantjes in de woonkamer en woonleefeenheden van de bewoners die dit wensen • Avondwandeling met familie en kleinkinderen
	Zorggroep	

KRITISCH / RUIMDENKEND (interesse/vraag/hobby/wens/...)		Huidige aanbod Persoonlijk, sociaal en maatschappelijk welzijn
M A T E V A N Z E L F S T A N D I G H E I D	Actief op zichzelf	<ul style="list-style-type: none"> • Actualiteit • Inspraak (bv. mee helpen denken, oplossend gericht denken) • Autonomo beslissingen nemen
	Actief deelnemend	<ul style="list-style-type: none"> • Deelname bewonersraad • Deelname discussiegroep
	Actief mits ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • Vrijwilligers begeleiden de bewoners naar vorming/lezing die tegemoet komen aan de interesses • Bewonersraad • Discussiegroep
	Belevingsgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Situeren in de leefgroep en aan tafel zodat ze discussies gemakkelijk kunnen volgen • Medewerkers maken tijd om te luisteren naar deze bewoners en om een discussie aan te gaan
	Zorggroep	

EMPATHIE (interesse/vraag/hobby/wens/...)		Huidige aanbod Persoonlijk, sociaal en maatschappelijk welzijn
M A T E V A N Z E L F S T A N D I G H E I D	Actief op zichzelf	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe bewoner(s) ontvangen en verwelkomen • Nieuwkomers in het dorp verwelkomen
	Actief deelnemend	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgen voor medebewoner(s) • Aanwezigheid van kinderen • Levenservaringen uitwisselen met kinderen of pubers
	Actief mits ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • Eten helpen uitdelen • Zorgen voor dieren
	Belevingsgroep	<ul style="list-style-type: none"> • Luisteren naar de verhalen van medewerkers en medebewoners
	Zorggroep	

Vlaanderen
verbeelding werkt